

Forsvarsministeriet

København, den 8. marts 2005

Notat

vedrørende forsøg med fyrværkeri i Tranum i 2001

- ./. På baggrund af reportagen i DR Søndagsmagasinet vedlægges et notat af 7. marts 2005 fra Beredskabsstyrelsen vedr. forsøgene med fyrværkeri i Tranum i 2001.

I 2001 assisterede forsvaret Ålborg politi med gennemførelsen af en række forsøg med afbrænding af fyrværkeri i containere i Tranum i Nordjylland. Forsøgenes formål, opstilling og gennemførelse er beskrevet i en rapport, der blev udarbejdet af det kommunale beredskabscenter i Ålborg. Beredskabsområdet, herunder Beredskabsstyrelsen, hørte på daværende tidspunkt under Indenrigs- og Sundhedsministeriet.

- ./. Herudover vedlægges Forsvarsministeriets notits af 18. november 2004 vedrørende en mere detaljeret redegørelse for forsøgene i Tranum også orientering.

I reportagen i Søndagsmagasinet udtalte bl.a. pens. orlogskaptajn K. E. Madsen, (tidligere Forsvarets Eksplosivstoffkommission), at det på baggrund af den viden man havde fra Tranum-forsøgene i 2001, "var en ren selvmordsaktion at sende brandfolk ind til slukning af fyrværkeri containerne". Formanden for Landsklubben af deltidsansatte brandfolk Karsten Andersen udtalte i reportagen, at den viden Beredskabsstyrelsen havde fra Tranum-forsøgene ikke var blevet videreformidlet til brandfolkene. Reportagens linje kan sammenfattes med, at Tranum-forsøgene burde have ledet til en skærpelse af reglerne allerede dengang, hvorved man kunne have undgået, at en brandmand omkom i Seest ved Kolding.

- ./. Forsvarsministeriet har på den baggrund anmodet Beredskabsstyrelsen om at udarbejde et notat om forsøgene i Tranum set i lyset af pressens reportager og indslag. Som tidligere oplyst af Beredskabsstyrelsen og af forsvarsministeren mundtligt videreformidlet på det åbne samråd den 17. november 2004, fremgår det af Beredskabsstyrelsens notat af 7. marts 2005, at resultaterne fra Tranum-forsøgene blev videreformidlet til alle kommunale redningsberedskaber (som er ansvarlig for at informere brandfolkene) og alle politikredse ved styrelsens brev af 3. december 2001. Kopi af brevet vedlægges til orientering.

Baseret på oplysninger i DR Søndagsmagasin bad Forsvarsministeriet Beredskabsstyrelsen om at medsende eventuelle breve eller lignende fra Forsvarets Eksplosivstof Kommission

eller andre, som måtte have udtalt sig om konsekvenserne af Tranum-forsøgene til Beredskabsstyrelsen.

- ./ Beredskabsstyrelsen har i den anledning sammen med den udarbejdede redegørelse af 7. marts 2005 fremsendt to rapporter/skrivelser med konklusioner og anbefalinger fra Forsvarets Eksplosivstof Kommission fra henholdsvis 1. forsøg (dateret den 23. oktober 2001) og 2. forsøgsrække (dateret den 27. februar 2002), der vedlægges.

På baggrund af en gennemgang af begge rapporter/konklusioner må det for så vidt angår 1. forsøg anføres, at hovedkonklusionen var, at man med den valgte sammensætning af fyrværkeriartikler (dvs. fareklasse 1.4 G) på baggrund af trykmålingerne og reaktionerne fandt, at den pågældende fyrværkerisammensætning burde klassificeres i fareklasse 1.3 G i modsætning til den gældende; nemlig fareklasse 1.4 G (artikler i den sidstnævnte fareklasse burde ikke kunne eksplodere).

På baggrund af dette forsøg blev det besluttet at gennemføre flere supplerende forsøg, jf. Forsvarets Eksplosivstof Kommissions rapport af 27. februar 2002. Som det fremgår af denne rapport's indledning blev 2. forsøgsrække alene besluttet gennemført for at finde årsagen til den voldsomme reaktion i 1. forsøg.

- ./ Forsøgene blev opdelt i en række forskellige forsøgsgrupper, hvor specifikke fyrværkeriartikler blev testet for deres reaktion (alle artikler var klassificeret i kategori 1.4 G). Forsvarsministeriet vedlægger en udarbejdet oversigt over den danske klassifikation og FN's internationale klassifikationssystem.

Der blev udført i alt 11 forsøg, hvor konklusionen for de 9's vedkommende var, at reaktionerne svarede til det forventelige for klassifikation 1.4 G (ligesom ingen containere blev ødelagt og ingen massereaktion fandt sted).

For så vidt angår to af forsøgene (forsøg med raketter af typen "Mr. Big" og raketter af typen "Sølvtop") observeredes henholdsvis overordentlig højt tryk, chokbølge, containerside revet op og en detonation som forårsagede en total ødelæggelse af containeren. Optagelser herfra har været vist i både TV2 og DR.

Rapporten konkluderer således at visse af de til forsøgene anvendte raketter ("Mr. Big" og "Sølvtop") rettelig burde have været klassificeret som fareklasse 1.1. Ifølge Beredskabsstyrelsens oplysninger blev netop disse raketter herefter udtaget af handelen og kunne således ikke længere indgå i hverken detail- eller grossistledet. Den endelige anbefaling fra Forsvarets Eksplosivstof Kommission lyder som følger:

"Visse lande har indført modtagekontrol af importeret fyrværkeri med krav om genklassificering. Denne metode er meget ressourcekrævende og løser kun problemerne for det enkelte land. Problemet bør løses gennem et bedre internationalt samarbejde, hvor der fastsættes og stilles specifikke krav til de fyrværkeriproducerende lande om overholdelse af FN-

klassifikationssystemet samt krav om en eventuel medfølgende dokumentation af den foretagne klassificering..”

Der henvises som nævnt i indledningen til det af Beredskabsstyrelsen udarbejdede notat af 7. marts 2005 samt til de to rapporter fra Tranum-forsøgene.